

TANTÁRGYI TEMATIKA

<p>Tantárgy neve: Nyelv, szöveg, irodalom I-III.</p>	<p>Tantárgy Neptun kódja(i): BTMMN401, BTMMN402, BTMMN406, BTMMN412 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p> <p>Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet</p> <p>Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)</p>
<p>Tárgyfelelős (név, beosztás): Darab Ágnes egyetemi docens</p>	
<p>Tantárgyi egység: Nyelv, szöveg, irodalom III.: A műfordítás elmélete és gyakorlata</p>	
<p>Tantárgyi egység Neptun kódja: BTMMN412 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>	
<p>Javasolt félév: 2., 3., 4. (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan szám mindig őszi, páros szám tavaszi félévet jelent.)</p>	<p>Előfeltétel: BTMMN401, BTMMN402: nincs, BTMMN406: BTMMN401 és BTMMN402, BTMMN412: BTMMN406 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>
<p>Óraszám/hét: BTMMN401: 1 előadás, 3 konzultáció, BTMMN402, BTMMN406: 1, BTMMN412: 2 (A nappali képzés heti óraszámja 15 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a nappali tagozatos féléves óraszámhoz mindig az egyharmada: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)</p>	<p>Számonkérés módja (a/gy/k/b): BTMMN401: kollokvium, BTMMN402, BTMMN406, BTMMN412: gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés</i> ill. az <i>Értékelés</i> pontoknál.)</p>
<p>Kreditpont: 2</p>	<p>Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)</p>
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (3–4 mondatban összefoglalva): A tantárgyi egység bevezetést nyújt a műfordítás elméleteibe, az elméletek történetébe. Vizsgálja a műfordításnak a különböző korokban játszott irodalomszociológia szerepét, a témát a primér irodalom kontextusától leválaszthatatlanul kezelve. A tantárgyi egység mindemellett gyakorlati bevezetést nyújt a műfordítás gyakorlatába is.</p>	
<p>Tantárgyi egység tematikus leírása 12–15 heti bontásban:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A műfordítás történeti távlatban – fordítás az antikvitásban, nemzeti nyelvű bibliafordítások, magyar bibliafordítások 2. Régi fordításelméletek Luthertől Goetheig 3. Újabb fordításelméletek Nietzsche-től Wilamowitz-Moellendorffon át Ezra Pounding 4. A tel-avivi iskola 5. Az egyenértékűség problémái, idiómák, nevek, kulturális referenciák 6. Forma, műforma, versforma és tartalom 7. A paródia, a rájátszás, a hamisítás 8. A nyelvújítás műfordítói elvei és gyakorlata 9. Arany János mint műfordító 10. A Nyugat első nemzedékének fordítói elvei gyakorlata 11. Trencsényi Waldapfel Imre Horatius Nosterei 12. Devecseri Gábor munkássága és az 1961-es kétnyelvű Horatius vitája 13. Rómeók és Júliák – Shakespeare-fordítások 14. Shakespeare és Dante újrafordítva – Nádasdy Ádám fordítói elvei és gyakorlata 15. A műfordítás ma – a világlíra a kortárs irodalmi folyóiratokban 	

Félévközi számonkérés módja (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

Műfordítások, formagyakorlatok készítése, műfordítás-kritikai esszé írása, prezentáció.

Értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): K SZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma. Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom, a tantárgyi egység egészéhez (legalább 3 irodalmi tétel, lehetőleg 1 idegen nyelvű) vagy 12–15 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

DEVECSERI Gábor, *Antik Tanulmányok II., Műhely és varázs*, Bp. 1981, 461–503.

DEVECSERI Gábor, *Levél Horatiushoz, avagy a fordítás művészete = Horatius Összes versei* (szerk. BORZSÁK István és D. G.), Bp., 1961, 601–623.

HEGYI György, *Antik műfordításunk két útja*, Antik Tanulmányok 28 (1981) 40–43.

JÓZAN Ildikó, JENEY Éva, HAJDU Péter, *Kettős megvilágítás, Fordításelméletei írások Szent Jeromostól a 20. század végéig*, Bp., 2007.

KÖRISZ Imre, *Régi magyar műfordítások*, Bp., é.n. (2001).

RÁBA György, *A szép hűtlenek*, Bp., 1969.

RÁKOS Sándor, Bart István (szerk.), *A műfordítás ma*, Bp., 1981.

VARGHA Balázs (szerk.), *Homér és Osszián I–II*, Bp., 1957.

VAS István, *Az ismeretlen isten, Tanulmányok 1934–1973*, Bp., 1974, 39–644.

Ajánlott irodalom, a tantárgyi egység egészéhez (legalább 3 irodalmi tétel, lehetőleg 1 idegen nyelvű) vagy 12–15 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

JENEY Éva, JÓZAN Ildikó, *Nyelvi álarcok, Tizenhárman a fordításról*, Bp., 2008.

JÓZAN Ildikó, SZEGEDY-MASZÁK Mihály (szerk.), *A „boldog Babel”*. Tanulmányok az irodalmi fordításról, Bp., 2005.

POLGÁR Anikó, *Catullus noster*, Pozsony, 2003.

VAS István, *Igen is, nem is*, 167–239.